

Les 5 i 5. L'escola oberta.

Una experiència extraescolar a Mollet del Vallès

Antonio Escribano Zamorano*

Salvador Lara Navarro**

Ana Santos López***

Resum

L'article explica com va sorgir i com es va desenvolupar el programa de lleure infantil fora de l'escola *Les 5 i 5. L'escola oberta*, impulsat per l'Ajuntament de Mollet i amb la col·laboració de les associacions de pares i mares entre els anys 1990 i 2005. Se'n destaquen els bons resultats com una eina de lluita contra les desigualtats entre l'alumnat dels diferents centres educatius públics, així com l'èxit de participació que va assolir la iniciativa, gràcies a l'alt grau d'implicació de les AMPA i els consells escolars dels diferents centres.

Paraules clau

Escola, extraescolars, lleure infantil, educació pública, APA, Mollet del Vallès.

Introducció

Aquest article vol plantejar i donar a conèixer el que va ser un programa pioner i innovador en l'àmbit del tractament de les activitats extraescolars a les escoles públiques de Mollet del Vallès.

Cal dir que aquest programa, vinculat a l'Àrea de Serveis Personals de l'Ajuntament, és liderat des d'una Regidoria d'Ensenyament molt activa en aquells anys. La posada en marxa del programa no va ser casual, sinó que anava vinculat a una preocupació molt proactiva per l'educació pública. L'Equip Psicopedagògic Municipal va jugar un paper important en aquesta línia, ja que, a més de fer treball de suport, prevenció i tractament, tenia una part de la seva dedicació al treball comunitari amb activitats i programes que incidissin en el conjunt de la comunitat. És en aquest context que l'Equip Psicopedagògic fa diverses publicacions com *Apa! A l'escola*, adreçat a les famílies dels nens i nenes que s'incorporen a l'escola per primera vegada; *No t'aturis*, pensat com un instrument d'orientació als nois i noies i també a les famílies d'aquells que tot acabant la primària s'incorporen a l'ensenyament secundari. I d'altres, que es fan des de la Regidoria d'Educació com *Va d'escola*, una publicació informativa sobre temes vinculats a l'escola i adreçat a les

*Tècnic de l'Ajuntament de Mollet del Vallès (1981-2016), escribanoza@gmail.com

**Tècnic de l'Ajuntament de Mollet del Vallès (1984-2018), vadorlara@gmail.com

***Coordinadora del programa Les 5 i 5 L'escola oberta (1990-1992), anasantos@raroal.es

famílies; *Guia d'activitats educatives*, que era el recull de totes les activitats a desenvolupar al llarg del curs escolar i una breu descripció sobre el contingut i a qui anava adreçat. Aquesta publicació era un instrument informatiu per a tota la comunitat educativa.

Figura 1. Publicació *No t'aturis*

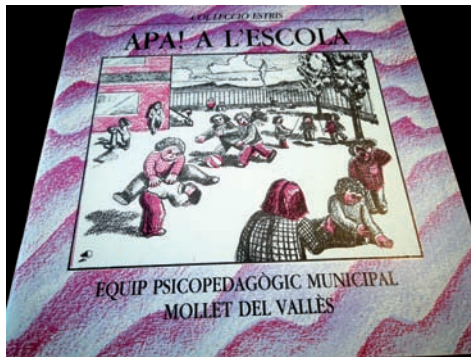

Figura 2. Publicació *Apa! a l'escola*

Igualment, es van posar en marxa diverses activitats com l'escola de pares, el cinema a l'escola, la visita als parcs, els casals d'estiu, etcètera.

És, doncs, en aquest entorn de treball i de manifestació de voluntats, en què es planteja la possibilitat de portar a terme un programa d'activitats extraescolars que sigui homogeni a totes les escoles públiques de la ciutat. Estem situats a l'any 1989.

Cal tenir en compte que cada escola, a través de les AMPA (Associació de Mares i Pares d'Alumnes), APA en aquell moment, duia a terme, en funció de les seves capacitats organitzatives i pressupostàries, el seu propi programa d'activitats per a la seva escola. Això volia dir que, més enllà del moment i del lloc, calia treballar amb el conjunt de la comunitat educativa la idea i l'oportunitat per portar a terme un programa d'activitats extraescolars que fos homogeni per a totes les escoles.

Jornades sobre les activitats extraescolars

Per això l'Equip Psicopedagògic, a petició de la Regidoria d'Ensenyament, presenta al juliol de 1989, una proposta de treball al voltant de l'organització d'unes jornades sobre les activitats extraescolars.¹ Aquestes jornades, sota el lema de "Les 5 i 5. L'escola oberta", es van portar a terme els dies 9, 10 i 11 de novembre de 1989 al Centre Cultural La Marineta.

El lema de les jornades, que després va ser la denominació del propi programa, intenta situar el temps (les 5 i 5). Un temps que ve diferenciat entre l'activitat de treball i l'activitat de lleure.²

¹ En el material bibliogràfic que va acompanyar la convocatòria de les jornades hi havia, entre d'altres: l'article "Possibilitats educatives del temps lliure" publicat al núm. 92 de la revista *Guix*, de juny de 1985; l'article de Roser Pérez Simó, titulat "Les activitats extraescolars"; "Taula Oberta. L'Escola i els Pares" i l'entrevista a Raimon Perales, president de la FAPAC, que es publicava a la revista *Guix*, núm. 85 de novembre de 1984, que es dedicava a la participació dels pares en l'àmbit de l'escola.

² En l'article "Possibilitats educatives del temps lliure" es plantejava com un repte l'aprofitament del temps en què no tenim res a fer obligatòriament i com aconseguir que la persona es realitzi com a tal. Per la seva banda, Roser Pérez Simó deia "no definiré les activitats extraescolars com aquelles que es realitzen fora de l'horari escolar, sinó aquelles que permeten ser en una activitat, o en un àmbit de re-

També es defineix la ubicació, l'espai físic proposat per dur a terme les diverses activitats que s'ofereixen (escola); i, finalment, el terme (oberta) situa el concepte educatiu de l'escola com a plural en els seus continguts i en l'oferta educativa, i també situa el condicionant de la voluntarietat en la participació dels subjectes a qui va adreçat.

Les jornades, plantejades com a espai de reflexió i debat de la comunitat educativa, van tenir com a punts de referència explícits, mitjançant diverses ponències:

- "El temps lliure dels escolars", amb la participació de Jaume Colomer, cap de la Direcció de Centres de Serveis Socials de l'Ajuntament de Barcelona.
- "El rol dels ajuntaments en el temps lliure", amb la participació de Tomasa de Jesús, regidora de Participació Ciutadana de l'Ajuntament de Sabadell, i Francesca Martín, coordinadora de l'Àrea de Serveis Personals de l'Ajuntament de Granollers.
- "Les APA i el seu rol", amb la participació de Frederic Lloret, secretari de la FAPAC. En acabar, es fa un debat entre les APA que analitza i valora les activitats extraescolars que cadascuna porta a terme en el seu centre escolar. El debat és moderat pel Sr. Lloret.
- "Una proposta per a Mollet", amb Xavier Garcia Belmonte, regidor d'Ensenyament.

La valoració d'aquestes jornades va ser molt positiva. Les paraules de pre-

sentació de les jornades, a càrrec de Carme Coll,³ coordinadora de l'Àrea de Serveis Personals, recollides en el tríptic: "Volem obrir un espai de debat, de reflexió i de treball sobre el tema de les activitats extraescolars, que ens porti a la recerca d'un marc d'actuació conjunt entre les entitats, fonamentalment, les associacions de Pares d'Alumnes (APA), que potenciï l'oferta i la qualitat de les propostes d'ocupació del temps lliure dels nostres infants" havien esdevingut una realitat i comptàvem amb perspectives possibles per portar-ho a la realitat.

Com a conclusions, defensades per tots els sectors participants a les jornades, destacariem:

- Cal una implicació més activa de l'Ajuntament en el temps lliure dels infants.
- Les APA han fet en el seu procés històric, a l'igual que altres moviments associatius, un paper de suplència de l'administració.
- Cal una potenciació dels moviments associatius en els aspectes econòmic, de formació, de dinamització...
- Cal potenciar les propostes d'actuació que atenguin el ciutadà des d'una visió de la globalitat i, en aquest sentit, l'Àrea de Serveis Personals ha de ser un instrument dinamitzador de propostes globals.
- Les 5 i 5. L'escola oberta és una possibilitat real i pot ser una experiència possible.

En la ponència "Una proposta per a Mollet", es van plantejar una sèrie de

lació social i interpersonal diferenciat de l'escolar". I afegia "la referència a les activitats extraescolars la delimitarem a aquelles que tenen objectius fonamentalment recreatius, és a dir que estan basades en la intenció que la persona trobi i desenvolupi els seus propis potencials humans en un marc lúdic on les finalitats són definides de mutu acord entre la persona i el grup (...)".

³ Carme Coll va ser alcaldessa de Mollet del Vallès en el període 1983-1987. Posteriorment, en el mandat 1987-1991, com a regidora d'ICV, va exercir com a coordinadora política de l'Àrea de Serveis Personals.

condicions que aquesta proposta havia de recollir. En aquest sentit, es deia:

- Que sigui una proposta des de la globalitat. La implicació i el consens de les diferents APA i l'Ajuntament és imprescindible.
- Que sigui una proposta homogènia. Voldrà dir que el programa serà el mateix en el seu plantejament i contingut per a totes les escoles.
- Que sigui una proposta que ajudi a contrarestar les desigualtats. Si bé és cert que, per si mateix, no modificarà les desigualtats socials, culturals i econòmiques de la població, sí que pot ser que el programa ajudi a donar possibilitats i oportunitats a determinats nens i nenes de famílies menys afavorides en un sentit d'aproximació a la igualtat.
- Que sigui una proposta que potenciï i dinamitzi les APA com a agents socials de la comunitat. En cap cas es tracta de treure paper i protagonisme actiu a les APA, sinó que han de ser els motors i engrescadors en cada una de les escoles. Es planteja, però, un reforç d'aquestes associacions amb disponibilitat de més recursos i formació.
- Que sigui una proposta que tingui en compte els recursos existents a la pròpia comunitat. Es planteja que la proposta tingui un caràcter col·laboratiu que permeti un intercanvi enriquidor entre diverses associacions i entitats de la ciutat que poden participar en el programa.
- Que sigui una proposta que tendeixi a racionalitzar els recursos humans i pressupostaris existents. Es tracta de fer una proposta eficaç

i eficient, sobre la base de la realitat municipal.

- Que sigui una proposta de present i de futur. Es planteja, doncs, des del realisme del present, però, al mateix temps, amb clara vocació adaptativa a la realitat de cada moment. Es vol una proposta perdurable en el temps i no una acció fugaç.

El programa Les 5 i 5. L'escola oberta. Primera edició curs 1990-1991

Dèiem que les jornades es van fer al mes de novembre de 1989, per tant el programa es podia haver portat a terme a partir del segon trimestre del curs 89/90, però no va ser així, donat que no es va aprovar el pressupost ordinari per a l'exercici de 1990, en els terminis esperats i, en conseqüència, al gener de 1990 no es disposaven de les partides econòmiques necessàries. Això, però, va permetre poder treballar més temps amb les APA i determinades entitats de la ciutat que participarien en el programa.

Hem de fer constar que per redactar aquest article hem fet consultes a l'Arxiu,⁴ al personal del qual agraïm el tracte rebut, però no hem trobat moltes dades, memòries anuals, etc., que haurien fet que l'article respongués a una informació més concreta, sobretot pel que fa a dades numèriques. Tot i així, intentarem descriure aquesta experiència, creiem que d'èxit, de la forma més comprensible possible.

Al mes de maig de 1990, teníem plenament tancat el programa per posar-lo en marxa el mes de setembre de 1990, dins del curs escolar 1990-1991. Disposàvem de recursos econòmics per al primer trimestre del curs, provinents del pressupost corresponent a 1990, i

⁴ Arxiu Històric Municipal de Mollet del Vallès

s'habilitarien les partides necessàries en el pressupost de l'any 1991. El cost total del programa per a aquesta primera edició estava en 6.063.000 pessetes (poc més dels 36.000 euros actuals) en despeses aplicables als capítols II i IV.

Figura 3. Diferents díptics del programa Les 5 i 5

Com ja hem explicat anteriorment, el contingut i el disseny del programa es fonamentava en el fet que fos una proposta de col·laboració (Ajuntament, APA i entitats de la ciutat) i al mateix temps fos un instrument de dinamització i potenciació del mateix teixit associatiu. Cal dir que en aquells moments tenim nou escoles públiques: Nicolas Longarón, Montseny, Sant Jordi, Sant Vicenç, del Bosc, García Lorca, Joan Abelló, Salvat Papasseit i Col·legis Nous, i que els nivells d'estudis que es fan, en aquell moment, són preescolar i EGB (de 1r a 8è de bàsica).

Intentarem analitzar les diverses variables que configuraven el disseny de programa.

L'oferta d'activitats

- Esplai diari, a càrrec de monitors dels esplais molletans Tuareg i Lledó,⁵ tot i que el conveni que regulava aquesta col·laboració es va signar només amb l'Esplai Lledó. Aquesta activitat va adreçada a població escolar entre els sis i catorze anys, distribuïda en tres grups d'edat: petits (sis a nou anys), mitjans (deu a dotze anys) i grans (dotze a catorze anys). Es fa tres dies a la setmana en el sector, un dia a cada escola. Les activitats que es plantegen són de caire lúdic, educatiu i cultural, però sense continuïtat en el temps perquè permeti una fàcil incorporació de nous participants.
- Ludoteca, que es munta a tres centres: Sant Jordi, Joan Abelló i Sant Vicenç, pensant que en aquell moment eren els centres que reunien millors condicions. L'activitat va a càrrec de personal de les mateixes APA. En aquesta edició, seguint la pauta del que ja s'ha fet al Sant Jordi, es dota d'una mínima infraestructura als centres on es posa en marxa. L'activitat és oberta a totes les edats, però es garanteix de forma específica als participants de preescolar i cycle inicial. En següents edicions del programa, l'espai de la ludoteca i la seva infraestructura s'estén a tots els centres educatius.
- Cinema, projecció d'una pel·lícula quinzenal, a càrrec del Grup Rialles de Mollet.⁶ L'objectiu que es persegueix és que els nois i noies aprenguin a veure i gaudir del ci-

⁵ L'Esplai Lledó va ser un esplai ubicat al barri de la Plana Lledó, que va treballar per l'educació d'infants i joves en el temps de lleure. Va néixer l'any 1974 i va exercir aquesta tasca fins a l'any 2006. Per la seva banda, l'Esplai Tuareg es va fundar l'any 1973 i continua en actiu amb la denominació d'Associació Juvenil Esplai Tuareg.

⁶ El Grup Rialles Mollet va néixer l'any 1988 per iniciativa d'un grup d'amics que es plantegen portar a Mollet una programació estable de teatre infantil i juvenil. El grup va passar a ser La Xarxa a partir de 1995 i, a hores d'ara, continua sent la referència en la programació de teatre infantil i juvenil.

nema. Les projeccions es fan en 16 mm. Aquesta activitat va adreçada a totes les escoles i en un espai únic (La Marineta). L'oferta de la pel·lícula és oberta a tothom, però al full que es distribueix a les escoles anunciant la pel·lícula i una breu sinopsi s'indica la banda d'edat més adient a la qual va adreçada.

- Taller de danses, aprenentatge de la sardana, a càrrec de monitors de Tradicions i Costums de Mollet.⁷ Es planteja poder aprendre determinades danses que són pròpies de la nostra realitat cultural. En aquest cas, la dansa és la sardana.
- Taller de màscares i foc, a càrrec del Ball de Diables de Mollet.⁸ Amb aquest taller es pretén fer una aproximació al contingut i significat dels Diables dins de l'espectre cultural a Catalunya. En concret, s'encaminaria a l'aprenentatge de la confecció de màscares i la utilització del foc com a element de caràcter lúdic, festiu i cultural.
- Taller de tècniques, a càrrec de l'Associació Atell-Serveis de Mollet.⁹ Es tracta de poder aprendre una sèrie de tècniques senzilles i variades que ens permetin, a partir de coses que podem tenir a l'abast, confeccionar de forma ràpida objectes útils i de decoració.

L'organització

L'organització del programa, basat en criteris d'eficàcia i eficiència, respon a una distribució de l'oferta d'activitats per centres educatius i per sectors territorials (tres sectors: 1. Sant Jordi, Montseny i Nicolás Longarón; 2. Sant Vicenç, del Bosc i García Lorca; 3. Col·legis Nous, Salvat Papasseit i Joan Abelló); i el cinema, que anava adreçat a tot el territori, és a dir, a tots els inscrits al programa de tots els centres.

Pel que fa a la temporalitat de les activitats, aquestes es duïen a terme de dilluns a dimecres entre les 17.05 h (les 5 i 5) i les 19 h, i un dijous cada quinze dies, en què hi havia l'activitat de cinema.

Aquestes activitats, dins d'una oferta global i homogènia per a tots els centres que conformava el programa Les 5 i 5. L'escola oberta, convivia amb altres activitats que duïen a terme les APA conjuntament amb l'activitat d'iniciació esportiva i els jocs escolars.

L'esquema podria ser aquesta taula:

Ubicació/Activitat	Esplai diari dl/dm/dc	Ludoteca dl/dm/dc	Cinema dj	Tallers dl/dm/dc ¹⁰
Sant Jordi	*	*		*
Montseny	*	*		*
N. Longarón	*	*		*
Sant Vicenç	*	*		*
Del Bosc	*	*		*
García Lorca	*	*		*
Col·legis Nous	*	*		*
Salvat Papasseit	*	*		*
Joan Abelló	*	*		*
CC La Marineta			*	

⁷ Tradicions i Costums: entitat sardanista constituïda l'any 1981, que organitza audicions, concerts i ensenya a ballar sardanes. Manté l'organització de l'Aplec Sardanista de cada Primer de Maig al parc de Can Mulà.

⁸ Ball de Diables de Mollet: colla de ball de diables constituïda l'any 1983. Adherida a la Federació de Diables i Dimonis de Catalunya. Fa activitats de foc, sobretot correfocs. També organitza cercaviles d'animació amb foc i, en ocasions, petits espectacles de carrer.

⁹ L'Associació Atell-Serveis va ser un instrument legal per poder exercir tasques vinculades al programa. Es va crear a iniciativa d'alguns monitors vinculats a l'esplai. Va col·laborar amb el programa fins al curs 1994/95.

¹⁰ Aquesta activitat de tallers correspon, a efectes organitzatius, a una distribució per sectors territorials. Això volrà dir que cada trimestre es fa un taller a cada sector territorial, i al cap del curs, a cada sector territorial s'hauran fet els tres tallers, que, si no hi ha hagut cap problema, volrà dir un a cada escola del sector. Els nenes i nenes participants en el taller caldrà que es moguin a un centre escolar del seu sector, en cas que no es faci a la seva pròpia escola.

El pressupost/cost d'aquesta primera edició

Activitat	Materials ¹¹	Monitors ¹²	Total ¹³
Esplai diari	370.980	1.944.000	2.314.980
Ludoteca	350.000		350.000
Cinema	900.000		900.000
Taller de dansa		130.000	130.000
Taller de màscares i foc	178.072	100.000	278.072
Taller de tècniques	172.479	158.400	330.879
Publicitat i difusió ¹⁴	500.000		500.000
Coordinació		960.000	960.000
Manteniment i neteja ¹⁵	300.000		300.000
TOTALS	2.771.531	3.292.400	6.063.931

Figura 4. Casals d'estiu 1998

El seguiment i la coordinació del programa

Tot i que cada una de les activitats que es plantegen en el programa compta amb els seus propis monitors-responsables, es va entendre que calia donar una coordinació global del programa. No cal oblidar que el programa es porta a

terme a diferents ubicacions i que són diverses les entitats implicades. Tot plegat va fer pensar que calia la figura d'un coordinador general del programa, implicat en les tasques relacionades amb el projecte educatiu, que vetllés per la marxa global del programa i que en fes una tasca d'avaluació.

En resum, havia de

desenvolupar les funcions següents:

- Vetllar per la marxa global del programa.
- Fer el seguiment i el control de totes i cada una de les activitats.
- Vetllar per la qualitat de les activitats del programa i la seva realització.
- Coordinar-se amb les APA en tot allò que fa referència al programa. Cal dir que hi havia un representant de cada APA, responsable del programa a la seva escola, que exercia les funcions d'interlocutor amb la coordinació del programa.
- Coordinar-se amb els monitors de les diverses entitats col·laboradores en el programa.
- Coordinar-se amb el responsable tècnic del programa de l'Ajuntament.

¹¹ Aquestes partides, corresponents a la compra del material necessari per al desenvolupament correcte de l'activitat, es carreguen a partides de cap. II del pressupost.

¹² Aquestes partides, que corresponen al personal necessari per desenvolupar les diverses activitats, es carreguen a partides del cap. IV del pressupost i es gestiona mitjançant convenis específics. En aquest sentit, Esplai Lledó (9 persones); Tradicions i Costums (2 persones); Grup de Diables (2 persones) i per part de l'Associació Atell-Serveis (2 persones).

¹³ El total del pressupost previst per a la realització del programa en el curs 1990-1991 es carrega al pressupost de 1990 (1r trimestre) i al pressupost 1991 (2n i 3r trimestres).

¹⁴ Cada any es publicava i distribuïa en els centres educatius un díptic/tríptic que resumia l'oferta del programa per a aquell curs escolar, tant a efectes de contingut, com d'ubicació i periodicitat de les activitats. Igualment, es distribuïen cartells publicitaris del programa en diversos llocs de la ciutat. També s'han distribuït, al llarg dels anys, objectes publicitaris del programa (samarretes, gorres, etc.).

¹⁵ Per dur a terme les activitats s'utilitzaven instal·lacions dels centres educatius, d'acord amb les direccions i els consells escolars dels centres. El programa es comprometia a mantenir netes aquestes instal·lacions.

- Confeccionar la memòria trimestral relacionada amb l'assistència i la valoració de les activitats. Igualment, a final del curs, calia presentar una memòria valorativa de l'execució del programa, en relació a objectius, programació, espais, infraestructures, participació per activitats i ràtios d'edats i relacions pares alumnes-APA-monitors-direcció de les escoles i Ajuntament.

Per altra banda, es va establir una comissió de seguiment i coordinació, que es va reunir trimestralment, en la qual participaven un representant de les APA, un representant de cada una de les entitats col·laboradores en el programa, el coordinador del programa, la Regidoria d'Ensenyament/Educació i un tècnic de la regidoria.

La persona que va exercir les funcions de coordinació general del programa en aquesta edició, i també en la

següent, va ser l'Ana Santos López, que ho va fer amb entusiasme, entrega a la tasca i eficàcia.

La festa de cloenda

A final de curs, com a cloenda del programa al llarg d'aquell curs escolar, cada any es va fer el que anomenàvem *festa de cloenda*. Es tractava d'una trobada lúdica i festiva de tots els participants en el programa, dels monitors, de les APA, dels pares i les mares, i obert a la ciutadania. La trobada es feia al parc de Can Mulà i va comptar amb diversos espònsors al llarg dels anys.

El seu contingut, a més d'exposar treballs fets als diversos tallers, consistia en fer jocs al llarg del matí i es complementava amb algun espectacle infantil (cançó, teatre, titelles) o bé un espectacle de música i aigua.

Aquesta festa tenia una molt gran acceptació entre la gent. Servia, igualment, per conèixer-se, parlar i intercanviar experiències i opinions entre participants dels diversos centres educatius.

L'evolució i l'impacte del programa *Les 5 i 5*. *L'escola oberta al llarg dels anys*

El programa, al llarg dels quinze anys que ha estat en funcionament, ha tingut canvis en el seu contingut, disseny i organització. Hi ha una variable permanent al llarg de tots aquests anys, que és l'Espai i la ludoteca, amb monitors de l'Espai Lledó, que ha perdurat al llarg de tots aquests anys.

Si recordeu, explicàvem que a les jornades una de les clares conclusions que es treia era que "sigui una proposta de present i de futur. Es planteja, doncs, des del realisme del present, però al mateix temps, amb clara vocació adaptativa a la realitat de cada moment. Volem una proposta perdurable

282

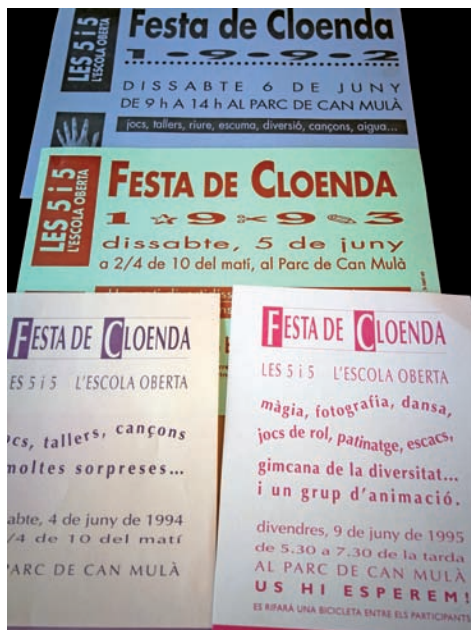

Figura 5. Cartells de la Festa de cloenda del programa *Les 5 i 5*, entre els anys 1992 i 1995

en el temps i no una acció fugaç". És clar, doncs, que aquesta reflexió s'ha complert al llarg dels anys de durada del programa.

En el quadre, es poden veure algunes de les més importants adaptacions que el programa va fer al llarg dels anys.

Curs escolar	Activitats/Entitats col·laboradores / Pressupost / Participació/ Altres
1990/91	Inici del programa
1991/92	S'incorpora al programa d'iniciació esportiva, com a conjunt de jocs i activitats físiques, lúdiques i polivalents que introdueixen progressivament al nen a les diferents disciplines esportives. Igualment, s'incorporen tallers esportius, que en aquest curs són: patins, voleibol i rítmica-jazz. Està a càrrec de Gestiesport. ¹⁶ El cinema es trasllada a Can Gomà perquè disposa de més localitats. Es munten tres noves ludoteques, als centres educatius Montseny, Garcia Lorca i Joan Abelló, i són dinamitzades per monitors de l'Esplai Lledó i col·laboració de les APA.
1992/93	Es munten les ludoteques en els tres centres educatius restants Nicolás Longarón, del Bosc i Col·legis Nous. Pressupost del programa: 7,8 milions de pessetes.
1994/95	Segell ¹⁷ substitueix Atell-Serveis en la realització de tallers i està fins al curs 1999/2000. En els tallers esportius i d'iniciació esportiva Geafe substitueix Gestiesport.
1995/96	S'incorporen al programa alumnes provinents de l'educació especial, amb els centres Escola d'Educació Especial Àngel de la Guarda (actualment Can Vila) i Taller Alborada, en l'activitat d'Esplai. Pressupost del programa: 8,6 milions de pessetes.
2000/01	Es produeix la incorporació d'empreses en el desenvolupament del programa. La contractació és mitjançant el concurs corresponent.
2004/05	S'estableix una quota única als participants en el programa, que va ser de 9 euros, per contrarestar les assistències irregulars que es produïen. Segons ens consta a la informació consultada, aquest curs és el darrer del programa.

Figura 6. Guia d'activitats educatives curs 2000/2001

El programa va tenir un fort impacte en la comunitat educativa de Mollet. Més enllà que va servir perquè molts nens i nenes tinguessin oportunitat —en plànol d'igualtat— de disposar d'activitats en el seu temps lliure (la mitjana al llarg d'aquests anys va estar per sobre dels sis-cents participants), també va

servir per apoderar les APA, crear noves formes de treball col·laboratiu i crear vincles entre les diverses associacions i el conjunt de la comunitat educativa.

Per altra banda, podem dir que Les 5 i 5 va ser un programa capdavanter a Catalunya i, encara que pugui ser una mica pretensions, també a l'Estat espanyol. En una jornada tècnica d'ensenyament on es tractava el tema

de les activitats extraescolars, l'experiència de Les 5 i 5. L'escola oberta es va convertir en una referència a tenir en compte. I, fins i tot, a l'Ajuntament es van rebre trucades des de Madrid, València, Euskadi i altres territoris interessant-se pel programa i el seu funcionament.

Conclusions

Estem arribant al final d'aquest article que hem dedicat a descriure una experiència en la línia de col·laboració

¹⁶ Gestiesport primer i després Geafe, eren empreses vinculades a l'Ajuntament per la seva col·laboració en les activitats esportives. La vinculació contractual era mitjançant la Regidoria d'Esports.

¹⁷ Petita empresa local, vinculada a serveis en el lleure, lloguer de cases de colònies... estava constituïda per persones vinculades al món de l'esplai.

entre l'Ajuntament i entitats ciutadanes, fonamentalment les Associacions de Pares i Mares d'Alumnes, en un objectiu comú com era la recerca i la posada en marxa d'un programa d'activitats extraescolars de forma homogènia per a totes les escoles públiques de Mollet. Per això, en aquest espai, voldríem traslladar als lectors algunes conclusions bàsiques, derivades d'aquesta experiència, que situen el moment viscut llavors, però que també poden servir per fer visible maneres de fer futures com a conseqüència de valorar positivament aquesta experiència i el comportament i l'actitud dels diversos actors participants.

- Molt difícilment hauria estat possible una experiència d'aquestes característiques sense la col·laboració de les APA, els consells escolars i l'Ajuntament, amb un esperit de treball participatiu, col·laborador i responsable.
- L'Ajuntament, tot i els canvis en l'àmbit polític i tècnic, va mantenir –amb les adaptacions que s'han considerat en cada moment– un programa d'activitats extraescolars al llarg de quinze anys (1990-2005), responent, amb aquesta actitud, a la seva responsabilitat en l'exercici de competències en l'àmbit del temps de lleure.
- El programa *Les 5 i 5. L'escola oberta* ha estat una eina més de lluita contra la desigualtat, afavoridora de la igualtat d'oportunitats, i ha constituït una oferta homogènia per als nois i noies del diversos centres educatius de la ciutat, més enllà de la situació de cada un dels centres.
- El programa, en l'àmbit intern de treball de l'Ajuntament de Mollet

del Vallès, ha significat una experiència de treball i responsabilitat compartides, una experiència de treball horitzontal, un programa no només de l'àmbit d'educació, sinó del conjunt de l'Àrea de Serveis Personals, que va compartir recursos personals i econòmics en l'execució del mateix programa.

- La posada en marxa del programa d'activitats extraescolars *Les 5 i 5. L'escola oberta*, en les seves primeres edicions, no era només posar a l'abast dels centres educatius activitats de lleure, sinó que es pretenia que aquestes activitats sortissin de l'activitat de la pròpia xarxa associativa de la ciutat. En definitiva, pretenia ser una programació sistèmica, basada en l'aprofitament de sinergies i l'esperit col·laboratiu.

Per tot plegat, creiem que la inversió en educació és rendible. L'escola, des de fa molt temps, s'ha convertit en el destinatari de moltes demandes i necessitats de la societat. A l'escola es dirigeixen necessitats d'educació social; educació ambiental; sensibilització en cultura de la pau; comportaments cívics, etcètera. En definitiva, l'escola s'ha convertit en el gran recipient en què es dipositen, per a la seva millora i transformació en positiu, moltes de les frustracions i fracassos als quals ens enfrontem com a societat.

L'Administració, també la local, més enllà de les competències obligatòries, cal que li dediqui recursos materials, econòmics i personals perquè això sigui possible i tingui importants possibilitats d'èxit. I no cal dir que cal actuar sobre el conjunt de la comunitat educativa. Els pares i les seves formes d'organització (AMPA) requereixen molta atenció.